

PRIFYSGOL BANGOR

PWYLLGOR IECHYD A DIOGELWCH

Cyfarfod: 18 Gorffennaf 2016

Preseanol: Yr Athro P Spencer (Cadeirydd), Miss S Barnes, Mr M Day, Mr A G Jones, Mr W Jones, Mrs M Lake, Dr J Latchford, Ms C Monks, Dr K Mundy, Dr L Murphy, Mr D Owen, Ms E Riches, Dr H Roberts, Mr D Williams, Mr G W Jones (Ysgrifennydd).

Ymddiheur iadau: Mr D Fordham, Mrs T Hibbert, Dr C Gwenin, Mrs E Parry Williams, Mr A Jones, Dr L Jones, Mr S Roberts.

488. COFNODION

Cymerwyd fod cofnodion y cyfarfod diwethaf, a gynhaliwyd 3 Chwefror 2016, wedi'u darllen, ac fe'u cadarnhawyd a'u llofnodi.

489. MATERION YN CODI

Roedd yr holl faterion a oedd yn codi ar yr agenda.

490. ADRODDIAD AR DDIGWYDDIAD – ADEILAD ALUN ROBERTS

Rhodddwyd papur gerbron, a chafwyd adroddiad llafar, am y digwyddiad a ddigwyddodd yn Adeilad Alun Roberts ar 8 Chwefror 2016. Roedd hwn yn cynnwys manylion am y digwyddiad, achos y digwyddiad a'r camau gweithredu a gymerwyd gan y brifysgol, yr Ysgol Cemeg a'r gwasanaethau brys i ymateb i'r digwyddiad ei hun ac i ymchwilio i'r digwyddiad wedi hynny.

Nodwyd y pwyntiau allweddol a ganlyn:

- a. Fe wnaeth y gwasanaethau brys ddelio â'r digwyddiad fel 'digwyddiad o bwys', yn unol â threfn weithredu'r Gwasanaeth Tân wrth ymateb i ddigwyddiad cemegol. Parafeddygon oedd y rhai cyntaf i gyrraedd ac fe'n hysbyswyd nad oedd unrhyw anafiadau.
- b. Fe wnaeth staff yr Ysgol Cemeg oruchwylio gwagio'r adeilad yn ddiogel a digyffro ac fe wnaethant gydweithio â'r gwasanaethau brys, gan roi gwybodaeth berthnasol iddynt hwy er mwyn sicrhau eu diogelwch wrth ddelio â'r digwyddiad.
- c. Fe wnaeth staff y Gwasanaeth Tân ac Achub wisgo siwtiau diogelwch rhag cemegau i ymchwilio i'r digwyddiad a chadarnhau bod y lle yn ddiogel. Trosglwyddodd y Gwasanaeth Tân ac Achub yr adeilad yn ôl i ofal y brifysgol oddeutu 1pm.
- d. Canfu'r ymchwiliad dilynol gan Brifysgol Bangor mai'r achos tebygol oedd cemegau gwastraff wedi cael eu rhoi yn y ffiol wydr anghywir (Winchester) gyda'r cap anghywir arni. Fe wnaeth yr adwaith cemegol a ddeilliodd o hyn ryddhau anweddu a achosodd i bwysedd grynhoi yn y ffiol, gan beri i'r Winchester chwalu'n ddarnau. Wrth chwalu fe dorrodd y Winchester ffiolau gwydr eraill yn y cwpwrdd anwedd a chwalu ffrâm y cwpwrdd. Torrodd hyn dwll yn y system ddiffodd tân awtomatig, gan ryddhau powdr sych diffodd tân.
- e. Ni chafwyd unrhyw anafiadau gan fod y labordy wedi cael ei wagio beth amser cyn y digwyddiad oherwydd aroglau sylffwr a ddaeth o arbrawf gerllaw.
- f. Yn dilyn y digwyddiad, fe wnaeth y Gwasanaeth Tân ac Achub archwilio'r trefniadau

diogelwch rhag tân ac archwilio'r adeilad hefyd. Mae'r holl gamau gweithredu a nodwyd yn eu hadroddiad wedi cael eu cyflawni neu wrthi'n cael sylw.

- g. Mae'r Ysgol Cemeg wedi ystyried achos(ion) y digwyddiad hwn, ynghyd â gwybodaeth hanesyddol am ddigwyddiadau eraill yn yr Ysgol, ac mae wedi gwneud nifer o newidiadau a chynlluniau o bwys i godi ymwybyddiaeth o arferion da o ran iechyd a diogelwch, a thrwy hynny leihau'r tebygolrwydd o ddigwyddiad cyffelyb a lliniaru canlyniadau posibl unrhyw weithredu gwael.

491. **ADOLYGU POLISI IECHYD A DIOGELWCH Y BRIFYSGOL (Cyfrifoldebau a Threfniadau)**

Cadarnhawyd bod Cyngor y Brifysgol wedi cymeradwyo'r Datganiad Polisi Iechyd a Diogelwch newydd.

I gyd-fynd â'r Datganiad Polisi newydd ac i adlewyrchu'r *UCEA / USHA Leadership and Management of Health and Safety in Higher Education Institutions Guidance* diwygiedig, datblygwyd adran Cyfrifoldebau a Threfniadau'r Polisi Iechyd a Diogelwch, sydd wedi ei diwygio'n sylweddol.

Nod yr adran Cyfrifoldebau a Threfniadau ddiwygiedig yw rhoi mwy o eglurder ynghylch dyletswyddau a chyfrifoldebau'r Cyngor, Pwyllgorau, staff uwch allweddol, a rheoli iechyd a diogelwch yn ehangach yn y brifysgol.

Ystyriwyd adran Cyfrifoldebau a Threfniadau ddiwygiedig y Polisi Iechyd a Diogelwch ac wedi ystyriaeth briodol **cytunwyd** i argymhell bod y Cyngor yn mabwysiadu'r adran hon.

I gynorthwyo i weithredu'r polisi newydd, trefnwyd 'Hyfforddiant Iechyd a Diogelwch' gwirfoddol i staff uwch, i'w helpu i ddeall eu dyletswyddau a'u cyfrifoldebau fel yr amlinellir hynny yn y Ddogfen Bolisi, yn y ddogfen Cyfrifoldebau a Threfniadau ac mewn deddfwriaeth.

492. **SAFONAU POLISI IECHYD A DIOGELWCH**

492 (a) **Diogelwch Gyrrwr a Cherbydau (Diwygiad)**

Mae'r polisi wedi cael ei ad-drefnu i roi mwy o eglurder i golegau, adrannau, staff a myfyrwyr ynghylch eu cyfrifoldebau i sicrhau bod cerbydau sy'n eiddo i'r brifysgol, neu a brydlesir neu a logir ganddi, ynghyd â cherbydau preifat, yn cael eu gweithredu a'u cynnal a'u cadw'n ddiogel.

Dyma'r diwygiadau allweddol:

- a. Wrth gyflwyno pob cais ariannol mae'n rhaid i bob gyrrwr gadarnhau bod ganddynt hawl cyfreithiol i ddefnyddio eu cerbyd eu hunain i ddibenion busnes a bod ganddynt yswiriant priodol i wneud hynny. *Mae'r cyfrifoldeb ar y gyrrwr i sicrhau bod eu cerbyd mewn cyflwr diogel a bod ganddynt hawl cyfreithiol i yrru.*
- b. Caiff cyfrifoldebau personol y gyrrwr eu nodi'n gliriach:
 - i. Cadw golwg ar eu hiechyd a rhoi gwybod yn syth i'r Rheolwr Llinell ac /neu i'r Ymarferwr Iechyd Galwedigaethol (os oes angen) am unrhyw gyflyrau meddygol:
 - o A all achosi salwch sydyn ac /neu effeithio ar olwg, arwain at golli ymwybyddiaeth neu'r gallu i ganolbwyntio a allai eu rhoi hwy ac eraill mewn perygl pan fyddant yn gyrru.
 - o Cyflyrau meddygol y mae'n rhaid hysbysu'r DVLA amdanynt, e.e.

diabetes, anhwylderau'r galon ac anhwylderau niwrolegol, trafferthion cysgu, problemau gweld, alcohol a chyffuriau, materion iechyd meddwl.

- ii. Peidio â gyrru dan ddylanwad drwg meddyginiaeth a roddir drwy bresgripsiwn neu feddyginiaeth arall.
- iii. Peidio byth â gyrru dan ddylanwad alcohol.

Trafodwyd fersiwn ddiwygiedig y Polisi ac fe'i **cymeradwywyd** wedi ystyriaeth briodol.

492 (b) Defnyddio Cerbydau Awyr Di-griw (UAVs/Dronau)

Bydd y polisi newydd hwn yn galluogi'r brifysgol i ddefnyddio UAVs (gan staff a myfyrwyr wedi'u hyfforddi'n briodol) i ddibenion addysgu, ymchwil a gweithgareddau eraill yn y brifysgol.

Nodwyd y cefnogir y polisi gan Lawlyfr Gweithredu manwl sydd wedi'i anfon at y Civil Aviation Authority (CAA) fel rhan o ganiatâd y CAA i ddefnyddio UAVs.¹

Ar hyn o bryd mae gan yr Ysgol Gwyddorau Eigion un aelod staff sydd â'r cymwysterau priodol i hedfan UAVs penodol fel y caniateir gan y CAA a'r Polisi.

Trafodwyd y Polisi newydd ac fe'i **cymeradwywyd** wedi ystyriaeth briodol.

493. ADRODDIAD GAN GRŴP TASG Y PWYLLGOR GWEITHREDU DIOGELWCH

Ers cyfarfod diwethaf y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch, mae'r Grŵp Tasg wedi cyfarfod deirgwaith, a nodwyd y materion canlynol er gwybodaeth:

- a. Polisi Iechyd a Diogelwch newydd: Cyfrifoldebau a Threfniadau: Mae'r grŵp tasg wedi treulio llawer o'i amser yn ystyried integreiddio a mabwysiadu'r Safonau Cenedlaethol dros Arweinyddiaeth a Rheolaeth Iechyd a Diogelwch mewn Addysg Uwch o fewn adran Cyfrifoldebau a Threfniadau Polisi Iechyd a Diogelwch y brifysgol ei hun.
- b. Pecyn Archwilio a Blaenoriaeth Archwilio: I gyd-fynd â'r Polisi Iechyd a Diogelwch newydd cytunwyd ar becyn archwilio diwygiedig. Bydd y pecyn archwilio'n adlewyrchu'n uniongyrchol ofynion a nodir yn yr adran "Deoniaid Colegau a Phenaethiaid Gwasanaethau Canolog".

Cytunwyd hefyd ar restr blaenoriaeth archwilio ddiwygiedig, gan adlewyrchu risgiau tebygol.

Dylai archwilio colegau ac adrannau ailddechrau'n fuan yn y flwyddyn academiaidd nesaf ac ar ôl i'r Cyngor gymeradwyo'r adran ddiwygiedig Cyfrifoldebau a Threfniadau o'r Polisi.

494. ADRODDIAD YSTADEGOL INTERIM IECHYD A DIOGELWCH

Oherwydd newidiadau yn y cyfnod adrodd o'r Calendr i'r Flwyddyn Academiaidd, cyflwynir Adroddiad Blynyddol IaD i gyfarfod y Pwyllgor IaD yn Nhachwedd. Nodwyd yr eitemau allweddol canlynol o'r Adroddiad IaD Blynyddol Interim (wedi'i seilio ar flwyddyn galendr 2015):

¹ Derbyniwyd caniatâd y CAA i ddefnyddio UAVs yn syth ar ôl y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch.

- i. Cafodd 52 o gyrsiau hyfforddi eu darparu neu eu hwyluso gan HSS, gyda dros 570 yn bresennol ynddynt.
- ii. Yn 2015, nifer y damweiniau y rhoddwyd gwybod amdanynt i staff a myfyrwyr, a achosodd anafiadau o ganlyniad i'w gwaith neu astudiaethau yn y brifysgol oedd 67 (47 yn 2014).² O'r cyfanswm hwn, roedd 49 (36) o'r damweiniau yn ymwneud â staff a 18 (11) yn ymwneud â myfyrwyr.
- iii. Yn ystod 2015 cafwyd 4 o ddamweiniau a digwyddiadau yr oedd rhaid hysbysu'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (HSE) amdanynt. Roedd pob un o'r rhain yn ymwneud â staff: bu dau'n absennol o'u gwaith am dros saith niwrnod ac arweiniodd dwy ddamwain at dorri esgryn; 1 arddwrn ac 1 ysgwydd, a achoswyd gan lithro a baglu.
- iv. Roedd y rhan fwyaf o'r 67 damwain a arweiniodd at anaf yn ymwneud â naill ai digwyddiad trin a thrafod (26 = 39%) neu roeddent o ganlyniad i lithro, baglu neu syrthio (19 = 28%) O'r 22 digwyddiad arall, roedd y rhan fwyaf yn ymwneud â phobl yn cael eu taro gan rywbeth oedd yn symud neu'n disgyn, neu fynd yn erbyn rhywbeth sefydlog / llonydd.
- v. Cafwyd cyfanswm o 7 digwyddiad yn 2015 a achosodd i staff gollu amser o'u gwaith. Dosbarthwyd pob digwyddiad colli amser fel naill ai damwain 'lithro, baglu neu syrthio' neu 'godi a chario'.
- vi. Yn ystod 2014/15 cafwyd 123 achos o larymau tân yn seinio yn adeiladau'r brifysgol. Daeth Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru i 94 o'r achosion hynny (62 ymweliad â neuaddau preswyl a 32 i adeiladau academiaidd a gweinyddol), gostyngiad o'i gymharu â 116 yn 2014.

495. EITEMAU GAN AELODAU'R PWYLLGOR

Dywedodd Undeb y Myfyrwyr (UyM) fod dwy o adrannau UyM i gael eu huno a gofynnwyd i'r HSS archwilio'r fframwaith diwygiedig unwaith y bydd hynny wedi digwydd.

496. UNRHYW FATER ARALL

Dim.

² Nid yw'n cynnwys is-gwmnïau